

נובמבר 2012

ללקוחותינו הנכבדים שלום רב,

נחום פינברג *

ארנה שר

קרן שליט

עמי שחר

סמדר קפלן

אפרת בירן

אורלי אבירם

יעקב מלישקביץ

ירון קרמר

מיכל פינברג-דורון **

אלון נוי

נעמה שבתאי בכר

אורית כזום

אסף ארזי

דוד משה

ענבל אלטמן

גליה קלינמן

אוהד גלעדי

רוני איטח-גנט

נטלי קמחי

גלי שטיינברג

מאיה גבעון

עדי תורג'מן

ליאת כהן

אילה פלזנטל דברת

רוני יואלי פולק

חן גבאי

נעה מינדלין

טובה שרון

ג'ניה וולנסקי

רועי הראל

אסף בקר

* גוסרין

** חברה גם בלשכת עורכי
הדין של ניו-יורק

הנדון: זכותו של מעביד להמשיך לנכות ממשכורת העובד כספי הלוואה שהעמיד לרשות העובד לאחר שניתן צו כינוס על נכסי העובד

1. במהלך חיי העבודה ישנם מקרים בהם מעמיד המעביד הלוואה לעובדו, והיא מנוכה בתשלומים ממשכורתו החודשית של העובד, וזאת במסגרת התחייבות העובד בהסכם הלוואה.

2. נשאלת השאלה: מה דינו של הסכם הלוואה כאשר ניתן צו כינוס על נכסי העובד; האם רשאי המעביד להמשיך לנכות את כספי הלוואה ממשכורתו של העובד, או שמא, לאחר מתן צו הכינוס, המעביד הוא כמו כל נושה אחר במסגרת הליך הכינוס.

3. התשובה היא זו: **כאשר עובד מקבל הלוואה ממעבידו, שהתשלום בעבורה הוסדר בדרך של הרשאה ספציפית ובלתי חוזרת לנכות ממשכורתו סכומים עד לפירעון הלוואה, נראה כי המעביד רשאי לפעול על פי הסכם הלוואה ולהמשיך לנכות את הסכומים ממשכורתו של העובד למרות צו הכינוס.**

להלן הנימוקים לעמדה זו:

א. סעיף 20 (א) לפקודת פשיטת הרגל קובע כי כאשר ניתן צו כינוס על נכסי העובד יהיה הכונס הרשמי הכונס של נכסי החייב, ומכאן ואילך, ובאין הוראה אחרת בפקודת פשיטת הרגל, לא תהיה תרופה לנושה נגד חייב לו חוב בר-תביעה, ולא יפתח שום נושה בתובענה או הליכים משפטיים אחרים, אלא ברשות בית המשפט ובתנאים שיראה לקבוע.

ב. על כן, משניתן צו כינוס אין אפשרות להמשיך לנכות את החזרי הלוואה מהמשכורת המשולמת לעובד על ידי המעביד לאור לשונו של סעיף 20(א) לעיל ("...לא תהיה תרופה לנושה נגד חייב החב לו חוב בר תביעה"), אלא אם כן קיימים חריגים להתרת פעולת הקיזוז.

ג. החריג הרלוונטי לענייננו הוא קיומה של "הוראה אחרת בפקודה".

ד. "ההוראה האחרת" מצויה בסעיף 97 לפקודה, שכותרתו "ביטול המחאה כללית בלתי רשומה", הקובע כדלקמן:

"(א) המחאה אדם לאחר זכויות קיימות או עתידות לבוא והוכרז לאחר מכן פושט רגל, לא תהיה המחאה תוקף כלפי הנאמן לענין הזכויות שלא נפרעו לפני תחילת פשיטת הרגל, אלא אם נרשמה המחאה בזמן ובדרך שנקבעו בתקנות.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על המחאת זכויות כלפי חייבים שפורטו בהמחאה ושזמן פרעונן חל בשעת המחאה או לפני, או זכויות קיימות או עתידות לבוא לפי חוזים שפורטו בהמחאה, או המחאת זכויות הכלולה בהעברת עסק בתום-לב ובתמורה".

ה. הפסיקה הכירה באפשרות להתיר המשך ניכוי כספים ממשכורתו של החייב לצורך פירעון הלוואה שניתנה לעובד מדינה מכח סעיף 97(ב) לפקודה ובשל העובדה כי ניכויים אלו נעשו מכח המחאת זכויות לבנק לבצע ניכויים ממשכורתו¹. זאת, בין היתר, על מנת לשמור על חיי מסחר תקינים ולמנוע את הצורך לרשום את המחאת הזכות בעניין סילוק הלוואה אצל רשם המשכונות.²

ו. בהחלטה שניתנה לאחרונה בעניין **דינה לוי נ' כונס הנכסים הרשמי מחוז חיפה**³ דן בית המשפט בבקשה למתן הוראות שהגיש חייב, אשר בה עתר החייב להורות למעביד להפסיק קיזוז תשלומים משכר עבודתו על חשבון פירעון הלוואות שניתנו לו על ידי המעביד.

באותו מקרה, קבע בית המשפט כי המעביד הסכים להעניק לעובדו הלוואה על דרך של הקדמת תשלומי שכר על סמך התחייבות העובד לפרוע את ההלוואה מכספי שכר עתידי שישולמו על ידי המעביד. על כן, קבע בית המשפט כי המעביד רשאי להמשיך את הניכויים בגין כספי ההלוואה:

"החייב דגן חתם למעשה על הסכמי הלוואות שהתשלום בעבורם הוסדר בדרך של המחאת זכות ספציפית ובלתי חוזרת בה מתיר החייב מפורשות וספציפית לנכות ממשכורתו סכומים לפרעון החלוואות הספציפיות. בכך עומדות הוראות אלו שנתן החייב בתנאים הנדרשים בסעיף 97 לפקודת פשיטת הרגל הנ"ל ואף אם המחאת הזכות לא נרשמה. לפיכך המחאה תקפה גם במסגרת ההליכים דגן ויש להמשיך לפעול על פיה למרות צו הכינוס."

4. חוזר זה אינו מחליף ייעוץ משפטי קונקרטי ויש לבדוק כמובן את מסמכי ההלוואה לגופם.

בברכה,

מיכל פינברג-דורון, עו"ד

נ. פינברג ושות', עורכי-דין ונוטריון

¹ למשל, בשי"א(בייש) 6337/07 בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ נ' הכונס הרשמי, פורסם ב"נבו"; בשי"א 1543/06 כהן ברוך מאיר נ' משרד האוצר מינהלת הגמלאות ואח', פורסם ב"נבו".

² בשי"א 1543/06 כהן ברוך מאיר הנ"ל; בשי"א (חי) 7404/08 מידלר קלמן ראובן נ' הכונס הרשמי, פורסם ב"נבו".

³ פשי"ר (חי) 3020-01-12, פורסם ב"נבו".